Prima instanță: Judecătoria Chișinău sediul Centru, judecător – Cazacu Grigorii
Dosarul nr. 3a-362/25
2-22099168-02-3a-06022025

D E C I Z I E
dispozitiv

29 octombrie 2025 municipiul Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții de Apel Centru

În componență:
Președintele ședinței, judecător Sîrbu Victoria
Judecători Bagrin Lucia și Cașcaval Andrei
Grefier Morozov Sabrina

a examinat în ședință publică, apelul declarat de IP Liceul Teoretic „Ioan Vodă" din mun. Cahul împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău sediul Centru din 11 noiembrie 2024, adoptată în cauza, la acțiunea în contencios administrativ înaintată de IP Liceul Teoretic „Ioan Vodă" din mun. Cahul împotriva Inspecției Financiare, Direcția Teritorială a Inspecției Financiare Cahul, cu privire la anularea parțială a actului administrativ individual defavorabil.

În conformitate cu prevederile art. 240 alin. (1) lit. c) Cod administrativ, art. 389-390 Cod de procedură civilă, Completul de contencios administrativ din cadrul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Centru,

d e c i d e:

Se admite apelul declarat de IP Liceul Teoretic „Ioan Vodă" din mun. Cahul.

Se casează integral hotărârea Judecătoriei Chișinău sediul Centru din 11 noiembrie 2024 și se emite o nouă decizie, prin care:

Acțiunea în contencios administrativ înaintată de IP Liceul Teoretic „Ioan Vodă" din mun. Cahul împotriva Inspecției Financiare, Direcția Teritorială a Inspecției Financiare Cahul, cu privire la anularea parțială a actului administrativ individual defavorabil, se admite.

Se obligă Inspecția Financiară să modifice punctul III din Prescripția nr. 25-17-44 din 19 aprilie 2022 cu privire la lichidarea iregularităților constatate în rezultatul inspectării financiare complexe efectuate la IP Liceul Teoretic „Ioan Vodă" din mun. Cahul și respectiv a Raportului din 04 aprilie 2022 privind rezultatele inspectării financiare efectuate pentru perioada de activitate 01 ianuarie

2018-31 ianuarie 2022 și anume modificarea sumei în loc de 218.614,70 lei, să fie indicată suma de 188.160,35 lei.

Decizia este executorie de la emitere, cu drept de recurs la Curtea Supremă de Justiție, în termen de 2 (două) luni.

Președintele ședinței,
judecător Sîrbu Victoria

Judecători Bagrin Lucia

Cașcaval Andrei

Prima instanță: Judecătoria Chișinău sediul Centru, judecător – Cazacu Grigorii
Dosarul nr. 3a-362/25
2-22099168-02-3a-06022025

D E C I Z I E

29 octombrie 2025 municipiul Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții de Apel Centru

În componență:
Președintele ședinței, judecător Sîrbu Victoria
Judecători Bagrin Lucia și Cașcaval Andrei
Grefier Morozov Sabrina

examinând în ședință publică, apelul declarat de IP Liceul Teoretic „Ioan Vodă” din mun. Cahul împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău sediul Centru din 11 noiembrie 2024, adoptată în cauza, la acțiunea în contencios administrativ înaintată de IP Liceul Teoretic „Ioan Vodă” din mun. Cahul împotriva Inspecției Financiare, Direcția Teritorială a Inspecției Financiare Cahul, cu privire la anularea parțială a actului administrativ individual defavorabil,

a c o n s t a t a t:

**Pretențiile reclamantului**

La 11 iulie 2022, IP Liceul Teoretic „Ioan Vodă” din mun. Cahul, reprezentat de avocatul Saitarlî Natalia, s-a adresat în judecată cu acțiune de contencios administrativ împotriva Inspecției Financiare, Direcția Teritorială a Inspecției Financiare Cahul, solicitând:

- modificarea punctului III din Prescripția nr. 25-17-44 din 19 aprilie 2022 „*cu privire la lichidarea iregularităților constatate în rezultatul inspectării financiare complexe efectuate la IP Liceul Teoretic „Ioan Vodă" din mun. Cahul, r-l Cahul*" și respectiv;
- modificarea Raportului din 04 aprilie 2022 „*privind rezultatele inspectării financiare efectuate la IP Liceul Teoretic „Ioan Vodă" din mun. Cahul, r-l Cahul pentru perioada de activitate 01 ianuarie 2018 - 31 ianuarie 2022*", precum și modificarea sumei din 218.614,70 lei cu 188.160,35 lei, cu anularea sumei de 30.454,35 lei.

În susținerea cererii de chemare în judecată, partea reclamantă a relatat că în rezultatul inspecției financiare complexe la IP Liceul Teoretic „Ioan Vodă" din mun. Cahul, r-nul Cahul, Direcția Teritorială Inspectare Financiară Cahul a întocmit o prescripție nr. 25-17-44 din 19 aprilie 2022 „*cu privire la lichidarea iregularităților constatate în rezultatul inspectării financiare complexe efectuate la IP Liceul Teoretic „Ioan Vodă" din mun. Cahul, r-l Cahul*".

Nefiind de acord cu punctul III din prescripția dată, pe data de 10 mai 2022, IP Liceul Teoretic „Ioan Vodă" din mun. Cahul, r-nul Cahul, s-a adresat cu o cerere prealabilă la Direcția Teritorială Inspectare Financiară Cahul, cu privire la modificarea punctului III din Prescripția nr. 25-17-44 din 19 aprilie 2022 și respectiv a Raportului din 04 aprilie 2022 „*privind rezultatele inspectării financiare efectuate la IP Liceul Teoretic „Ioan Vodă" din mun. Cahul, r-l Cahul, pentru perioada de activitate 01 ianuarie 2018-31 ianuarie 2022*", solicitând modificarea prescripției nr. 25-17-44 din 19 aprilie 2022 și respectiv a raportului din 04 aprilie 2022 în felul următor:

- La punctul III (fila 6 - prescripție) în loc de suma de 218.614,70 lei să fie scrisă suma de 181.058,75 lei;
- La punctul III (fila 6- prescripție) suma de 7.282,40 să fie anulată.

Reclamanta a remarcat că la data de 07 iunie 2022, a primit răspunsul nr. 25-12-10/824 din 01 iunie 2022 de la Inspecția Financiară Republica Moldova, mun. Chișinău, în care au fost date argumentări la p. 1 și 2 din cererea prealabilă. Pe baza acestor argumentări, IP Liceul Teoretic „Ioan Vodă" din mun. Cahul, r-1 Cahul ar fi acceptat să restituie suma de bani – 7.282,40 lei.

La fel, o parte din personal a acceptat să restituie mijloacele financiare în sumă de – 188.160,35 lei (care n-a fost calculată corect pentru salariu și concediu) însă două persoane nu au acceptat să restituie o parte din bani, considerând că au fost salarizați corect și anume Șevcenco Oxana să restituie – 3.435,56 lei, Gorea Anatolie să restituie – 27.018,79 lei, parte din bani prevăzute în p. III al prescripției (fila 3) și raportului (fila 4) personalul didactic care nu a absolvit nivelul necesar de studii pentru ocuparea funcției salariu de baza nu a fost redus cu 5 clase de salarizare succesive, având următoare argumente, bazate pe Acordul internațional

între Republica Moldova și România, și anume: a) diplomele de licență emise de statul român în anul 2004, 2005 sunt recunoscute pe teritoriul Republicii Moldova (Protocol de amendare a Acordului între Guvernul Republicii Moldova și Guvernul României privind recunoașterea reciprocă a diplomelor, certificatelor și titlurilor științifice, acordate de instituții de învățământ acreditate în Republica Moldova și în România, semnat la Chișinău la 20 iunie 1998); b) în baza art. 153 alin. (2) din Legea educației naționale nr. 1/2011 (România), „Diploma de absolvire sau de licență a absolvenților învățământului superior de lungă durată din perioada anterioară aplicării celor trei cicluri tip Bologna este echivalentă cu diploma de studii universitare de master în specialitate"; c) Implementarea procesului de la Bologna, în România datează începând cu anul de studii 2005-2006, pentru studenții admiși în anul I. (Legea nr. 288/2004, art. 19 - România), Referitor la diplomele de studii s-a expus și Ministerul Educației și Cercetării al Republicii Moldova, prin scrisoarea nr. 08/5-09/4305 din 15 septembrie 2022.

Prin urmare susține că diplomele de licență emise pe numele lui Șevcenco Oxana de Universitatea "Alexandru Ioan Cuza" din Iași, în anul 2004 și pe numele lui Gorea Anatolie de Universitatea Dunărea de Jos, Galați, în anul 2005, sunt echivalente cu diplomele de studii universitare de master în specialitate, or, la salarizarea acestor persoane a fost corect aplicat prevederile art. 132 Codul educației.

Respectiv, art. 12 alin. (9) din Legea 270/2018, care a stat la baza emiterii hotărârii cu privire la returnarea sumei de 30.454,35 lei, nu poate fi aplicat în acest sens, iar despre aceasta a fost menționat în punctul 3 al cererii prealabile, or Inspecția Financiară Republica Moldova nu s-a exprimat cu privire la aceasta în răspuns.

**Soluția instanței de fond:**

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău sediul Centru din 11 noiembrie 2024, cererea de chemare în judecată înaintată de IP Liceul Teoretic „Ioan Vodă" din mun. Cahul, a fost respinsă ca neîntemeiată.

**Solicitarea apelantului:**

La 02 decembrie 2024 (*în interiorul termenului prevăzut la art. 232 alin. (1) Cod administrativ*), IP Liceul Teoretic „Ioan Vodă" din mun. Cahul, a contestat cu apel hotărârea Judecătoriei Chișinău sediul Centru din 11 noiembrie 2024, iar la 21 februarie 2025 (*în interiorul termenului prevăzut la art. 232 alin. (2) Cod administrativ*), a fost înaintată cererea de apel motivată prin care s-a solicitat casarea integrală a hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea să fie admisă integral.

În motivarea cererii de apel apelantul a menționat că instanța de fond a emis o hotărâre pripită, neanalizând multilateral actele normative și legislația în vigoare ce reglementează astfel de litigii, hotărârea în cauză fiind în contradicție cu prevederile legale.

Astfel, făcând o retrospectivă asupra stării de fapt asupra cazului, apelanta a susținut că, deși instanța a respins acțiunea motivând că temeiurile invocate nu ar atinge nivelul minim pentru anularea actului administrativ, această concluzie este neclară și contrazisă de faptul că la materialele cauzei au fost prezentate acte normative naționale și internaționale, precum și răspunsuri oficiale care confirmau temeinicia acțiunii.

În context, apelantul a susținut că diplomele eliberate în România înainte de implementarea sistemului Bologna sunt recunoscute în Republica Moldova și echivalate cu studii de master, conform atât acordurilor internaționale dintre R. Moldova și România, cât și legislației române și moldovene.

Acest fapt a fost confirmat în mod repetat și explicit de Ministerul Educației și Cercetării din Republica Moldova, inclusiv prin răspunsuri oficiale și prin certificate de recunoaștere deja eliberate, ceea ce demonstrează că salarizarea cadrelor didactice vizate a fost corectă.

Mai mult ca atât, apelantul a remarcat că Ministrul Educației și Cercetării însuși a intervenit pe lângă Ministerul Finanțelor, solicitând suspendarea și reexaminarea prescripțiilor Inspecției Financiare privind salarizarea cadrelor didactice, deoarece numeroși profesori au fost obligați să restituie sume mari pe motivul pretinsei remunerări incorecte, deși problema ține de recunoașterea studiilor și a calificărilor, aspect confirmat legal și normativ în favoarea lor.

În concluzie, apelantul a subliniat că în cazul lui Șevcenco Oxana și Gorea Anatolie, salarizarea a fost efectuată corect, în strictă conformitate cu legislația în vigoare, deoarece diplomele lor de licență obținute în România (2004–2005) sunt recunoscute și echivalate în Republica Moldova ca diplome de studii superioare de master, fapt confirmat de actele normative aplicabile, de Ministerul Educației și prin Ordinul MEC nr. 70 din 21 ianuarie 2025, prin urmare aplicarea art. 132 Codul educației a fost pe deplin justificată.

**Argumentele participanților la proces**

La examinarea în fond a cererii de apel, reprezentanții IP Liceul Teoretic „Ioan Vodă” din mun. Cahul, directorul interimar Șevcenco Oxana și avocatul Sitarlî Natalia, au susținut argumentele expuse în cererea de apel și au solicitat admiterea acesteia precum a fost formulată.

Reprezentatul intimatului Inspecția Financiară, Direcția Teritorială a Inspecției Financiare Cahul – Cebotari Viorel, a solicitat respingerea cererii de apel și menținerea hotărârii instanței de fond.

**Aprecierea instanței de apel**

- *Cu referire la admisibilitatea acțiunii în contenciosul administrativ*

Conform art. 22 alin. (1) Cod administrativ, autoritățile publice și instanțele de judecată competente cercetează starea de fapt din oficiu. Acestea stabilesc felul și volumul cercetărilor și nu sunt legate nici de expunerile participanților, nici de cererile lor de reclamare a probelor.

În temeiul art. 17 Cod administrativ, drept vătămat este orice drept sau libertate stabilit/stabilită de lege căruia/căreia i se aduce atingere prin activitate administrativă.

Potrivit art. 189 alin. (1) și (2) Cod administrativ, orice persoană care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorități publice poate înainta o acțiune în contencios administrativ. O acțiune în contencios administrativ poate fi înaintată și atunci când autoritatea publică nu a soluționat în termen legal o cerere.

În conformitate cu prevederile art. 206 alin. (1) și (2) Cod administrativ, o acțiune în contencios administrativ poate fi depusă pentru: a) anularea în tot sau în parte a unui act administrativ individual (acțiune în contestare); b) obligarea autorității publice să emită un act administrativ individual (acțiune în obligare); c) impunerea la acțiune, la tolerare a acțiunii sau la inacțiune (acțiune în realizare); d) constatarea existenței sau inexistenței unui raport juridic ori nulității unui act administrativ individual sau a unui contract administrativ (acțiune în constatare); sau e) anularea în tot sau în parte a unui act administrativ normativ (acțiune de control normativ). Acțiunea în constatare prezumă existența unui interes îndreptățit pentru constatarea solicitată. Acțiunea în constatare nu poate fi înaintată dacă reclamantul își poate sau și-ar putea revendica drepturile printr-o altă acțiune prevăzută la alin. (1), cu excepția situației când se urmărește constatarea nulității unui act administrativ individual sau normativ.

Potrivit art. 207 alin. (1) Cod administrativ, instanța verifică din oficiu dacă sunt întrunite condițiile pentru admisibilitatea unei acțiuni în contenciosul administrativ. Dacă este inadmisibilă, acțiunea în contencios administrativ se declară ca atare prin încheiere judecătorească susceptibilă de recurs.

Dispoziția art. 207 alin. (2) Cod administrativ prevede că acțiunea în contencios administrativ se declară inadmisibilă în special când: a) există o hotărâre judecătorească definitivă cu privire la un litigiu între aceleași părți, cu același obiect și pe aceleași temeiuri de drept; b) există o încheiere judecătorească prin care s-a dispus încetarea procesului în legătură cu faptul că reclamantul a renunțat la acțiune sau și-a retras acțiunea într-un litigiu între aceleași părți, cu același obiect și pe aceleași temeiuri de drept sau că între părți s-a încheiat o tranzacție de împăcare; c) la aceeași sau la altă instanță de judecată se examinează o acțiune

între aceleași părți, cu același obiect și pe aceleași temeiuri de drept; d) acțiunea a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art. 209; e) reclamantul nu poate revendica încălcarea, prin activitatea administrativă, a unui drept în sensul art. 17; f) nu sunt întrunite condițiile prevăzute la art. 208 din Codul administrativ – procedura prealabilă; g) acțiunea a fost depusă de o persoană fără împuterniciri în acest sens; h) cererea de chemare în judecată nu corespunde cerințelor prevăzute la art. 211 alin. (1) și (2) și art. 212 alin. (1) și reclamantul nu a înlăturat neajunsurile în termenul stabilit de instanța de judecată.

În temeiul art. 209 alin. (1) și (2) Cod administrativ, acțiunea în contestare și acțiunea în obligare se înaintează în decurs de 30 de zile, dacă legea nu prevede altfel. Acest termen începe să curgă de la: a) data comunicării sau notificării deciziei cu privire la cererea prealabilă sau data expirării termenului prevăzut de prezentul cod pentru soluționarea acesteia; b) data comunicării sau notificării actului administrativ individual, dacă legea nu prevede procedura prealabilă. Prevederile art. 165 alin. (1) referitoare la nesoluționarea în termen se aplică corespunzător. Dacă informația cu privire la exercitarea căilor de atac nu se conține în actul administrativ individual sau în decizia cu privire la cererea prealabilă ori este indicată incorect, înaintarea acțiunii în contencios administrativ se admite în termen de un an de la comunicarea sau notificarea actului administrativ sau a deciziei cu privire la cererea prealabilă.

La caz, analizând materialele cauzei în coroborare cu materialele dosarului administrativ, instanța de apel atestă că nu s-a constatat că: ar exista o hotărâre judecătorească definitivă cu privire la un litigiu între aceleași părți, cu același obiect și pe aceleași temeiuri de drept; ar exista o încheiere judecătorească prin care s-a dispus încetarea procesului în legătură cu faptul că reclamantul a renunțat la acțiune sau și-a retras acțiunea într-un litigiu între aceleași părți, cu același obiect și pe aceleași temeiuri de drept; între parți s-a încheiat o tranzacție de împăcare sau; la aceeași sau la altă instanță de judecată se examinează o acțiune între aceleași părți, cu același obiect și pe aceleași temeiuri de drept; acțiunea a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art. 209 Cod administrativ; acțiunea nu a fost semnată și depusă de IP Liceul Teoretic „Ioan Vodă” din mun. Cahul, iar reclamantul nu poate revendica încălcarea, prin activitatea administrativă, a unui drept în sensul art. 17 din Codul administrativ.

Având în vedere că, în procesul examinării cererii de apel, nu au fost constatate circumstanțe care să determine inadmisibilitatea acțiunii, etapa verificării admisibilității fiind depășită, Completul consideră că litigiul urmează a fi examinat în fond, prin aprecierea argumentelor invocate și a probatoriului administrat.

- *Cu referire la fondul cauzei de contencios administrativ*

Verificând legalitatea și temeinicia hotărârii primei instanțe atacată cu apel, prin prisma lucrărilor din dosar, Completul judiciar statuează că în raport cu prevederile art. 240 alin. (1) lit. c) Cod administrativ, apelul declarat de IP Liceul Teoretic „Ioan Vodă" din mun. Cahul urmează a fi admis, iar hotărârea instanței de fond, casată integral, cu emiterea unei noi hotărâri în următoarea formulare.

În conformitate cu prevederile art. 231 alin. (2) Cod administrativ, pentru procedura în apel se aplică corespunzător prevederile cap. II din cartea a treia, dacă din prevederile prezentului capitol nu rezultă altceva.

Astfel, conform art. 219 alin. (1) – (3) Cod administrativ, instanța de judecată este obligată să cerceteze starea de fapt din oficiu în baza tuturor probelor legal admisibile, nefiind legată nici de declarațiile făcute, nici de cererile de solicitare a probelor înaintate de participanți. Instanța de judecată depune eforturi pentru înlăturarea greșelilor de formă, explicarea cererilor neclare, depunerea corectă a cererilor, completarea datelor incomplete și pentru depunerea tuturor declarațiilor necesare constatării și aprecierii stării de fapt. Instanța de judecată indică asupra aspectelor de fapt și de drept ale litigiului care nu au fost discutate de participanții la proces. Instanța de judecată nu are dreptul să depășească limitele pretențiilor din acțiune, însă, totodată, nu este legată de textul cererilor formulate de participanții la proces.

Conform art. 220 alin. (1) Cod administrativ, obținerea probelor în procedura contenciosului administrativ are loc conform art. 87-93.

Din conținutul art. 93 Cod administrativ, rezultă că fiecare participant probează faptele pe care își întemeiază pretenția. Prin derogare de la prevederile alin. (1), fiecare participant probează faptele atribuite exclusiv sferei sale. Reglementări suplimentare sau derogatorii sunt admisibile doar în baza prevederilor legale.

De asemenea, Completul subliniază că în limitele apelului, instanța verifică circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea cauzei, apreciază probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanță de apel de către participanții la proces.

În fapt, din lucrările cauzei se atestă că în temeiul Programului activității de inspectare financiară pentru semestrul I al anului 2022, în baza documentelor primare și registrelor contabile prezentate și conform prevederilor art. 43 și 45 din Legea contabilității, a fost efectuată inspectarea financiară complexă a activității economico-financiare a IP Liceul Teoretic „Ioan Vodă" din mun. Cahul, r-nul Cahul.

În rezultatul inspecției financiare complexe, la 04 aprilie 2022 Direcția Teritorială Inspectare Financiară Cahul a emis raportul „*privind rezultatele inspectării financiare efectuate la IP Liceul Teoretic „Ioan Vodă" din mun. Cahul, r-l Cahul, pentru perioada de activitate 01 ianuarie 2018-31 ianuarie 2022",* iar la

19 aprilie 2022 a întocmit o prescripție nr. 25-17-44 „*cu privire la lichidarea iregularităților constatate în rezultatul inspectării financiare complexe efectuate la IP Liceul Teoretic „Ioan Vodă” din mun. Cahul, r-l Cahul*” și reieșind din art. 10 alin. (1), 11 alin. (1), 18, 53, 54, 119, 120, 124 și 132 alin. (1) Cod administrativ, pct. 7 sub pct. 1) lit. j) din Regulamentul privind organizarea și funcționarea Inspecției financiare din subordinea Ministerului Finanțelor (aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1026 din 02 noiembrie 2010, s-a solicitat:

I. Examinarea rezultatelor inspectării financiare la ședința Consiliului Administrativ al instituției cu elaborarea și aprobarea planului de măsuri în scopul înlăturării încălcărilor și neajunsurilor depistate;

II. Respectarea cu strictețe și asigurarea studierii (de către angajații implicați în managementul financiar) a actelor normative menționate în prezenta prescripție;

III. Întreprinderea măsurilor de rigoare în vederea restituirii sumelor în mărime de:

- 218.614,70 lei (cheltuieli nelegitime formate în urma calculării și achitării plăților salariale angajaților).
- 7.282,40 lei (produse alimentare casate nelegitim).

IV. Înregistrarea în evidența contabilă cheltuieli capitale în sumă de 129 .53 lei și predarea prin act la proprietarul pentru majorarea valorii obiectului și înregistrarea plusului bunurilor materiale constatate în rezultatul inventarierii în sumă de 5.465 lei.

V. Neadmiterea cheltuielilor neregulamentare.

Nefiind de acord cu punctul III din prescripția dată, IP Liceul Teoretic „Ioan Vodă” din mun. Cahul, s-a adresat cu o cerere prealabilă la Direcția Teritorială Inspectare Financiară Cahul, solicitând modificarea acestuia și a Raportului din 04 aprilie 2022 „*privind rezultatele inspectării financiare efectuate la IP Liceul Teoretic „Ioan Vodă” din mun. Cahul, r-l Cahul, pentru perioada de activitate 01 ianuarie 2018-31 ianuarie 2022*”, și anume în loc de suma de 218.614,70 lei să fie scrisă suma de 181.058,75 lei, iar suma de 7.282,40 să fie anulată.

La caz, invocând dezacord cu poziția abordată de autoritatea publică și de soluția în procedura prealabilă, IP Liceul Teoretic „Ioan Vodă” din mun. Cahul, s-a adresat în judecată cu acțiune împotriva Inspecției Financiare, Direcția Teritorială a Inspecției Financiare Cahul, solicitând modificarea punctului III din Prescripția nr. 25-17-44 din 19 aprilie 2022 și respectiv a Raportului din 04 aprilie 2022, cu modificarea sumei din 218.614,70 lei cu 188.160,35 lei, și anularea sumei de 30.454,35 lei.

Fiind învestită cu soluționarea cauzei în fond, prin hotărârea din 11 noiembrie 2024, Judecătoria Chișinău sediul Centru a respins ca neîntemeiată cererea de chemare în judecată înaintată de IP Liceul Teoretic „Ioan Vodă” din mun. Cahul.

În speță, dat fiind faptul că în cazul de față se impune cu prioritate verificarea aspectului privind legalitatea și temeinicia punctului III din Prescripția nr. 25-17-44 din 19 aprilie 2022 și a Raportului din 04 aprilie 2022 privind inspectarea financiară a IP Liceul Teoretic „Ioan Vodă” din mun. Cahul, instanța de apel consideră că nu este oportun să analizeze alte norme sau circumstanțe legate de procedura de inspectare financiară, în măsura în care acestea depășesc obiectul contestat de reclamant/apelant.

Astfel, cu referire la normele legale aplicabile la caz, potrivit art. 11 alin. (1) din Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale, resursele bugetare se alocă și se utilizează în mod economn, eficient și eficace, în concordanță cu principiile bunei guvernări, iar potrivit art. 25 din aceeași lege, în domeniul finanțelor publice, instituțiile bugetare au următoarele competențe și responsabilități de bază: a) elaborează și prezintă propuneri de buget; b) repartizează limitele de alocații bugetare conform clasificației bugetare; c) colectează venituri în condițiile art. 43; d) își asumă angajamente bugetare și efectuează cheltuieli în scopurile și în limitele alocațiilor bugetare; e) implementează și raportează programele în conformitate cu obiectivele și indicatorii de performanță asumați; f) asigură gestionarea alocațiilor bugetare și administrarea patrimoniului public, în conformitate cu principiile bunei guvernări; g) publică bugetele și rapoartele privind executarea acestora, inclusiv privind performanța în cadrul programelor; h) exercită alte competențe și responsabilități prevăzute de legislație.

Totodată, potrivit art. 78 alin. (1)-(3) lit. a) din Legea citată, inspectarea financiară se efectuează de către autoritatea administrativă responsabilă din subordinea Ministerului Finanțelor, în baza regulamentului aprobat de către Guvern. În cadrul inspectării financiare se verifică activitatea economico-financiară, inclusiv prin investigări operative și analize documentare efectuate în baza informațiilor privind eventuale încălcări ale legislației sau fraude în gestionarea și utilizarea resurselor bugetare, în administrarea patrimoniului public, raportarea datoriei sectorului public, în calcularea profitului net al întreprinderilor de stat/municipale și al societăților comerciale cu cota de participare a statului, precum și a dividendelor și a defalcărilor la buget ale unei părți a profitului net al acestora. Inspectării financiare pot fi supuse autoritățile/instituțiile bugetare.

În context, reieșind din art. 66 alin. (1)-(2) din aceeași Lege, autoritățile/instituțiile bugetare sunt responsabile pentru asumarea, achitarea, evidența și raportarea angajamentelor, în conformitate cu legislația care reglementează achizițiile publice și cu alte acte normative. Asumarea angajamentelor de către autoritățile/instituțiile bugetare se permite doar în scopurile și în limitele alocațiilor bugetare, luând în considerare datoriile înregistrate la finele anului precedent.

De asemenea, potrivit art. 13 alin. (1) din Legea contabilității nr. 113 din 27 aprilie 2007, răspunderea pentru ținerea contabilității și raportarea financiară revine: a) conducerii (organului executiv) - în entitatea cu răspundere limitată; b) partenerilor - în entitatea ai cărei proprietari au răspundere nelimitată; c) proprietarului - pentru întreprinzătorii individuali; d) conducătorului entității - în entitățile neprevăzute la lit. a)-c).

Conform alin. (2) din norma citată, persoanele specificate la alin. (1) sunt obligate: a) să organizeze și să asigure ținerea contabilității în mod continuu din momentul înregistrării până la lichidarea entității; b) să asigure elaborarea și respectarea politicilor contabile în conformitate cu cerințele prezentei legi, ale I. F. R. S. și ale S. N. C. ; c) să asigure elaborarea și aprobarea: planului de conturi contabile de lucru al entității; procedeelor interne privind contabilitatea de gestiune; formularelor documentelor primare și registrelor contabile, în cazul lipsei formularelor tipizate sau dacă acestea nu satisfac necesitățile entității; regulilor circulației documentelor și tehnologiei de prelucrare a informației contabile; d) să asigure întocmirea și prezentarea oportună, completă și corectă a documentelor primare, a registrelor contabile conform regulilor stabilite de Ministerul Finanțelor, precum și integritatea și păstrarea acestora conform cerințelor Organului de Stat pentru Supravegherea și Administrarea Fondului Arhivistic al Republicii Moldova; e) să organizeze sistemul de control intern, inclusiv efectuarea inventarierii; f) să asigure documentarea faptelor economice ale entității și reflectarea acestora în contabilitate; g) să asigure respectarea actelor normative prevăzute la art. 11 alin. (2) lit. a); h) să asigure întocmirea și prezentarea situațiilor financiare în conformitate cu prezenta lege și cu standardele de contabilitate.

Totodată, din alin. (3) al aceleiași norme, reiese că persoanele specificate la alin. (1) au dreptul: a) să numească și să elibereze din funcție contabilul-șef în baza contractului individual de muncă, în conformitate cu prevederile Codului muncii; b) să constituie secții (servicii) de contabilitate ca subdiviziuni interioare conduse de contabilul-șef (persoana împuternicită) care se subordonează nemijlocit conducătorului entității; c) să transmită ținerea contabilității unei organizații specializate sau firme de audit în bază contractuală; d) să aleagă sistemul și forma de ținere a contabilității; e) să stabilească reguli interne privind documentarea faptelor economice și graficul efectuării inventarierii.

Suplimentar, reieșind din art. 12 al Legii privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar nr. 270 din 23 noiembrie 2018, salariul de bază reflectă munca prestată într-o lună întreagă și se stabilește în funcție de coeficienții de salarizare prevăzuți în anexele legii, raportat la funcția ocupată, nivelul de studii, calificare, grad didactic și vechimea în muncă. Fiecărei funcții îi corespund șase trepte de salarizare, stabilite în funcție de vechimea în muncă, iar trecerea la o treaptă superioară se face prin act administrativ emis la data atingerii vechimii necesare.

Pentru persoanele care nu dețin nivelul de studii cerut pentru funcția exercitată, salariul de bază se reduce cu cinci clase de salarizare succesive. În mod similar, pentru anumite funcții de conducere (vicepreședinte, adjunct, locțiitor), salariul se reduce cu patru clase de salarizare față de cel al conducătorului ierarhic superior, dacă funcțiile respective nu sunt indicate expres în anexele legii.

Din analiza circumstanțelor cauzei rezultă că ilegalitatea indicată de Direcția Teritorială Inspectare Financiară Cahul și contestată ulterior de IP Liceul Teoretic „Ioan Vodă" din mun. Cahul, se referă la existența unor cadre didactice care nu ar deține nivelul de studii corespunzător funcției exercitate, condiții în care autoritatea ar fi fost obligată, potrivit legislației naționale, să le diminueze salariul de bază cu cinci clase de salarizare succesive, însă acest lucru nu a fost realizat.

Ca urmare, organul fiscal a subliniat formarea unui prejudiciu total de 218.614,70 lei, rezultat din calcularea și achitarea unor plăți salariale considerate nelegitime, inclusiv către angajații Șevcenco Oxana – în sumă de 3.435,56 lei și Gorea Anatolie – în sumă de 27.018,79 lei.

La caz, instanța de apel menționează că, în detrimentul prevederilor art. 118 Cod administrativ și a cerințelor art. 241 alin. (5) Cod de procedură civilă, hotărârea contestată cu apel nu expune suficient și coerent circumstanțele relevante ale cauzei, nu individualizează probele care au fundamentat concluziile instanței de fond și nu arată de ce anumite probe sau argumente ale părților au fost înlăturate.

Totodată, instanța de apel reține că elementul sensibil al speței îl constituie încălcările imputate IP Liceul Teoretic „Ioan Vodă" din mun. Cahul cu privire la modul de calculare și achitare a retribuțiilor salariale către angajați, fundamentate pe constatarea că diplomele de studii deținute de cele două persoane vizate mai sus, nu ar fi echivalate sau nu ar corespunde nivelului de studii necesar pentru funcțiile exercitate.

Astfel, Completul de judecată menționează că reieșind din art. 153 alin. (2) Legea educației naționale nr. 1/2011 (România), diploma de absolvire sau de licență a absolvenților învățământului superior de lungă durată din perioada anterioară aplicării celor trei cicluri tip Bologna este echivalentă cu diploma de studii universitare de master în specialitate.

Implementarea procesului de la Bologna, în România datează începând cu anul de studii 2005-2006, pentru studenții admiși în anul I. (Legea nr. 288/2004, art. 19-România).

În context, potrivit Acordului internațional între Republica Moldova și Guvernul României din 20 iunie 1998, diplomele de licența eliberate de instituțiile de învățământ superior din România și diplomele de învățământ superior eliberate de instituțiile similare din Republica Moldova se recunosc reciproc pe teritoriul statului celeilalte părți.

De altfel, reieșind din faptul că Șevcenco Oxana deține diplomă de licență emisă de Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași, din anul 2004, iar Gorea Anatolie deține diplomă de licență emisă de Universitatea Dunărea de Jos, Galați din anul 2005, care sunt echivalente cu diplomele de studii universitare de master în specialitate, anume că actele respective trebuie să fie luate în considerare la determinarea studiilor (și anume studiilor de masterat) și salarizarea personalului didactic.

În aceeași ordine de idei, potrivit răspunsului Nr. 03/3-09/3033 din 14 iulie 2022, Ministerul Educației și Cercetării al Republicii Moldova a menționat expres că în conformitate cu prevederile art. 5 al Acordului între Guvernul Republicii Moldova și Guvernul României privind recunoașterea reciprocă a diplomelor, semnat la Chișinău la 20 iunie 1998, conform Legii educației naționale a României nr. 1/2011, art. 153, pct. 2, în conformitate cu actele respective actele de studii menționate se recunosc în Republica Moldova și se echivalează cu Diploma de studii superioare de master, nivelul 7 CNC - învățământ superior, ciclul II și confer titularului dreptul de acces la învățământul superior, ciclul III (învățământul superior de Doctorat) și de angajare pe piața muncii conform calificării atribuite în conformitate cu cadrul normative sectorial.

Mai mult, printr-un răspuns anterior nr. 08/5-09/4305 din 15 septembrie 2022, cu același conținut, anexat la cererea de chemare în judecată, Ministerul Educației și Cercetării a eliberat un certificat de recunoaștere și de echivalare pe numele lui Șevcenco Oxana, astfel că actul ei de studii se echivalează cu diploma de studii superioare de Master nivel 7 CNC.

În context, instanța de apel reține faptul că potrivit ordinului Ministerul Educației și Cercetării al Republicii Moldova nr. 70 din 21 ianuarie 2025 „*Cu privire la studiile/calificările cadrelor didactice*”, este stabilit cadrul pentru recunoașterea și echivalarea diplomelor/calificărilor vechi obținute înainte de 2017 în sistemul național de învățământ.

În speță, ordinul susține principiul recunoașterii diplomelor vechi (naționale) și echivalarea lor în conformitate cu noile standarde, ceea ce sprijină argumentul apelantei că nivelul studiilor lui Șevcenco Oxana și Gorea Anatolie este suficient pentru salarizarea aplicată, iar drept urmare, încadrarea salarială a cadrelor didactice a fost legală și corectă.

Respectiv, instanța de apel nu poate aprecia ca fiind întemeiată concluzia instanței de fond că, argumentele reclamantului nu sunt susceptibile să determine modificarea punctului III din Prescripţia nr. 25-17- 44 din 19 aprilie 2022 şi respectiv a Raportului din 04 aprilie 2022, or, IP Liceul Teoretic „Ioan Vodă” din mun. Cahul a efectuat salarizarea, la caz a lui Șevcenco Oxana și Gorea Anatolie, în deplină conformitate cu legislația națională și internațională aplicabilă, astfel că prescripția financiară este nefondată sub aspectul acestor constatări.

În consecință, intervine soluția de casare integrală a hotărârii primei instanțe și soluționarea în fond a acțiunii înaintate de IP Liceul Teoretic „Ioan Vodă” din mun. Cahul, cu obligarea Inspecției Financiare și a Direcției Teritoriale a Inspecției Financiare Cahul să modifice punctul III din Prescripția nr. 25-17-44 din 19 aprilie 2022, precum și concluziile aferente din Raportul din 04 aprilie 2022, astfel ca suma inițial indicată de 218.614,70 lei să fie corectată la 188.160,35 lei.

În conformitate cu prevederile art. 240 alin. (1) lit. c) Cod administrativ, art. 389-390 Cod de procedură civilă, Completul de contencios administrativ din cadrul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Centru,

d e c i d e:

Se admite apelul declarat de IP Liceul Teoretic „Ioan Vodă” din mun. Cahul.

Se casează integral hotărârea Judecătoriei Chișinău sediul Centru din 11 noiembrie 2024 și se emite o nouă decizie, prin care:

Acțiunea în contencios administrativ înaintată de IP Liceul Teoretic „Ioan Vodă” din mun. Cahul împotriva Inspecției Financiare, Direcția Teritorială a Inspecției Financiare Cahul, cu privire la anularea parțială a actului administrativ individual defavorabil, se admite.

Se obligă Inspecția Financiară să modifice punctul III din Prescripția nr. 25-17-44 din 19 aprilie 2022 cu privire la lichidarea iregularităților constatate în rezultatul inspectării financiare complexe efectuate la IP Liceul Teoretic „Ioan Vodă” din mun. Cahul și respectiv a Raportului din 04 aprilie 2022 privind rezultatele inspectării financiare efectuate pentru perioada de activitate 01 ianuarie 2018-31 ianuarie 2022 și anume modificarea sumei în loc de 218.614,70 lei, să fie indicată suma de 188.160,35 lei.

Decizia este executorie de la emitere, cu drept de recurs la Curtea Supremă de Justiție, în termen de 2 (două) luni.

Președintele ședinței,
judecător Sîrbu Victoria

Judecători Bagrin Lucia

Cașcaval Andrei